

Univerzitet Crne Gore
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
Nikšić

Studijski smjer – Sportsko novinarstvo, III godina

Predmet – Radio novinarstvo

Predmetni nastavnik – Dr sci. Miomir Maroš

Radio novinarstvo - Uvod

- *Istorijski razvoj radija*
- Protekli vijek – VIJEK RADIJA !
- Pronalasci koji su doveli do pojave radija
- 1830-50, Morzeova znakovna azbuka, znakovna azbuka koja se elektronski, kablom prenosi na daljinu, uređajem – **telegrafom**
- 1861. Aleksandar Grejem Bel, prenos ljudskog glasa žicom- **telefon**
- 1887. Hajnrih Rudolf Herc – prenos el.magnetnih talasa bez korišćenja provodnika – oznaka za radio frekvencije – **herc-megaherc**
- 1892. Nikola Tesla – uspostava veze između odašiljača i prijemnika bez žica, prenos signala bežičnim putem na na daljinu
- 1892. Guljelmo Markoni – pronalazi način da se bežičnim putem prenosi Morzeova azbuka na daljinu – **bežični telegraf**

Radio novinarstvo - Uvod

- 1912. Čarls Dejvid Herold-**eksperimentalni radio program** u San Hozeu
- 1917. Rusija-ruski revolucionari putem radija prenose informacije i naredbe svojim jedinicama i narodu
- 1917. Američko ministarstvo trgovine izdaje prve dozvole za emitovanje programa
- 1919. Holandija, počinje redovno emitovanje programa radio PCCG
- 1920, SAD, od eksperimentalnih emisija nastaje u Pitsburgu radio program stanice KDKA
- Organizuje se prodaja radio prijemnika

Radio novinarstvo - Uvod

- Radio istovremeno pokrenut u Evropi i Americi – BBC (Britanska radiodifuzna kompanija), 1922, koji je otkupljen od države 1926. i jedino je taj radio decenijama imao pravo da emituje *program-model javne službe*, bez mogućnosti oglašavanja
- SAD – Vestinghaus i RCA, razvoj *komercijalnog modela* radija, radiodifuzija u čijem središtu je biznis.
- Razvoj radija potpomognut aktivnošću velikog broja *radio-amatera*, naročito u ratu
- Radio je u potpunosti ušao u javnu sferu nakon Prvog svjetskog rata, a televizija nakon Drugog svjetskog rata.

Radio novinarstvo - Istorija

- U vrijeme kralja Nikole, pokrenuta je prva radio-telegrafska stanica na Balkanu, *1904. godine na Volujici, kod Bara*. Radila je na talasu od 500 metara, a domet joj je bio 200 kilometara. Stanicu je montirao i prisustvovao njenom otvaranju veliki pronalazač **Markoni (Guglielmo Marconi)**. Služila je za potrebe pošte, pomorskog saobraćaja i diplomatije na Cetinju. Volujica je održavala vezu sa stanicom San Kataldo kod Barija, a preko nje sa Zapadnom Evropom.
- Radio stanica u Podgorici startovala je 1914. godine, kao i na Lovćenu.
- Radio Beograd – 1924. a 1929. godine redovan program

Radio novinarstvo – Istorija

- Tokom Drugog svjetskog rata, u selu Orahu iznad Gornjeg Polja u Nikšiću radila je *partizanska radio stanica*. Nakon što je oslobođena Prijestonica Cetinje, u novembru 1944. godine odmah se pristupilo popravci radio stanice koju je neprijatelj djelimično bio uništio.
- Radio Cetinje, oglasilo se već *27. novembra 1944. godine* vijestima i izvještajima sa ratišta, na kome su vođene žestoke borbe za konačno oslobođenje cijele zemlje. Taj datum Radio Televizija Crne Gore proslavlja kao svoj dan. Radio Cetinje bila je treća radio stanica na jugoslovenskom području, pored beogradske i dubrovačke.

Radio novinarstvo – Istorija

- *Početakom 1949. godine* radio stanicu sele u glavni grad, pa se 30. aprila te godine svečano oglasio *Radio Titograd*, čiji program je proširen u odnosu na raniji iz Prijestonice, ali se tek od 1966. godine emituje cjelodnevni program, a slušanost je povećana pojavom prvih tranzistora.
- Radio Titograd, od 1990. godine nosi naziv Radio Crne Gore. Za proteklih 70 godina Radio Crne Gore rastao je i razvijao se u skladu sa ukupnim ekonomskim, političkim i kulturnim životom Crne Gore. Jedan broj emisija živi svih sedam decenija, prilagođavajući svoj medijski izraz duhu vremena i tehnološkom napretku, a uz njih je još mnogo radijskih formi koje su nastale kao izraz novih potreba radija da u svakom trenutku bude na mjestu događaja.

Radio novinarstvo – Istorija

- 1973. Radio Nikšić, prva lokalna radio stanica u Crnoj Gori, u improvizovanom studiju tadašnjeg Školskog centra u Nikšiću, prvi prof.novinar i urednik Milan Stojović i profesori entuzijasti
- 1979. Radio Bar, 2 dana poslije zemljotresa
- 1981. Radio HN, 1982. Radio Tivat
- 1987. Radio Kotor i Radio Ulcinj
- 1990. Radio Bijelo Polje
- 1991. Radio Cetinje
- 1994. nezavisni radio Antena M
- 1994. muzički radio Elmag

Univerzitet Crne Gore
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
Nikšić

Studijski smjer – Sportsko novinarstvo, III godina

Predmet – Radio novinarstvo

Predmetni nastavnik – Dr sci. Miomir Maroš